

Powiatowy program
działań na rzecz osób
z niepełnosprawnościami
na lata
2021 – 2026

POWIAT ŚREMSKI

SPIS TREŚCI

	str.
1. Wstęp	3
2. Struktura programu	4
3. Niepełnosprawność w powiecie śremskim – skala zjawiska	7
4. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami w powiecie śremskim	13
5. Instytucje i organizacje działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami	21
6. Cele powiatowego programu działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami	28

1. WSTĘP

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami na lata 2021-2026 jest dokumentem służącym realizacji polityki społecznej wobec osób z niepełnosprawnościami. Ma za zadanie wspierać, umacniać prawa osób z niepełnosprawnościami, eliminować wszelkie przejawy dyskryminacji oraz przyczynić się do stworzenia godnych warunków umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym i zawodowym.

Opracowanie i realizacja jest wykonaniem postanowień art. 35a ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r., poz. 573) mówiącym, że jednym z zadań powiatu jest „opracowanie i realizacja zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie: rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia, przestrzegania praw osób niepełnosprawnych”.

Dlatego też ważną istotą Programu jest określenie zadań Powiatu Śremskiego niezbędnych do efektywnego wsparcia osób z niepełnosprawnościami ich indywidualnego rozwoju i zaspokojenia potrzeb we wszystkich strefach i na każdym etapie życia. Wykonanie tych zadań spoczywać będzie na jednostkach samorządu terytorialnego i ich jednostkach organizacyjnych, a partnerem w wykonywaniu tych zadań będzie trzeci sektor, w szczególności organizacje pozarządowe działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

Z uwagi na zmieniające się warunki, potrzeby i oczekiwania osób z niepełnosprawnościami Program ma charakter otwarty i dopuszcza możliwość wprowadzania zmian w zakresie nowych obszarów działań oraz włączania na różnych etapach jego realizacji nowych uczestników.

2. STRUKTURA PROGRAMU

1. Podstawa prawna opracowania

„Powiatowy program działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami na lata 2021-2026” opracowany został na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573) i ma za zadanie ukierunkować oraz skoordynować działania, jakie mają być realizowane na rzecz osób z niepełnosprawnościami w powiecie śremskim.

Podstawą opracowania „Powiatowego programu działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami na lata 2021-2026” poza w/w ustawą są:

- Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021 – 2030,
- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.).

„Powiatowy program działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami na lata 2021-2026” jest spójny z następującymi dokumentami strategicznymi:

- Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku,
- Strategia Rozwoju Powiatu Śremskiego do 2020 roku,
- Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych do 2030 roku.

2. Obszary Programu

Działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami opracowano zgodnie z art. 35 a ust. 1 pkt 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych i obejmują swym zakresem:

- a) rehabilitację społeczną,
- b) rehabilitację zawodową,
- c) przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych.

3. Adresaci Programu

Adresatami Programu są osoby z niepełnosprawnościami zamieszkujące powiat śremski, ich rodziny oraz opiekunowie.

4. Koordynator Programu

Koordynatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Śremie, które sprawuje nadzór nad realizacją działań ustalonych w Programie.

5. Partnerzy

- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- Jednostki organizacyjne Powiatu Śremskiego;
 - Dom Pomocy Społecznej w Śremie;
 - Dom Pomocy Społecznej w Psarskiem;
 - Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Śremie;
 - Zespół Szkół Specjalnych im. Marii Grzegorzewskiej w Śremie;
 - Powiatowy Urząd Pracy w Śremie
- Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych w Śremie;
- Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Śremie;
- Organizacje pozarządowe działające na terenie powiatu śremskiego;
- Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu powiatu śremskiego:
 - Ośrodek Pomocy Społecznej w Śremie;
 - Ośrodek Pomocy Społecznej w Książu Wlkp.;
 - Ośrodek Pomocy Społecznej w Dolsku;
 - Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy;
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Śremie,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Śremie

6. Sprawozdawczość i ewaluacja.

Roczna informacja z zakresu realizacji Programu działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami, zgodnie z art. 35 a ust. 1 pkt 3 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, będzie przekazywana przez Zarząd Powiatu Śremskiego Wojewodzie Wielkopolskiemu w terminie do dnia 30 września roku następnego.

Prace nad realizacją celów i działań Programu powinny być prowadzone w sposób ciągły, co może oznaczać w przyszłości konieczność zaktualizowania Programu w zależności od zachodzących zmian.

Monitoring działań prowadzony będzie na podstawie osiągniętych wskaźników w oparciu o informacje przedstawione od realizatorów poszczególnych działań. Wskaźniki i osiągnięcia zamierzonych celów będą mierzone w okresach rocznych i przedstawiane w formie informacji z realizacji programu.

Zgodnie z art. 44 b ust. 2 pkt 3 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych Program został skonsultowany z Powiatową Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych, a jego realizacja w poszczególnych latach będzie przekazywana do oceny Powiatowej Społecznej Radzie ds. Osób Niepełnosprawnych.

Na zakończenie realizacji Program będzie podlegać ewaluacji polegającej na zbadaniu i sprawdzeniu prawidłowości oraz zasadności jego wdrażania, zdiagnozowania ewentualnych problemów i uchyleń, uniemożliwiających osiągnięcie zakładanych celów.

7. Finansowanie

Środki na realizację programu będą pochodziły z różnych źródeł, w tym z:

- Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- budżetu Powiatu;
- budżetu Gmin z terenu powiatu śremskiego;
- innych źródeł zewnętrznych.

3. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ W POWIECIE ŚREMSKIM – SKALA ZJAWISKA

Pojęcie „niepełnosprawność” w nauce i prawie jest pojęciem wielorako definiowanym i ewoluującym. Wynika ono z interakcji między osobami z dysfunkcjami, a barierami wynikającymi z postaw ludzkich i środowiskowych, które utrudniają tym osobom pełny i skuteczny udział w życiu społeczeństwa, na zasadzie równości z innymi osobami. Jedną z definicji niepełnosprawności określa art. 2 pkt 10 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r., poz. 573), który wskazuje, iż niepełnosprawność oznacza „trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy”. Kolejnym ważnym aktem prawnym jest Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, ratyfikowana przez Polskę w 2012 r. (Dz. U. z 2012 r., poz. 1169 z późn. zm.), zgodnie z którą do osób niepełnosprawnych zalicza się te osoby, które mają długotrwale naruszoną sprawność fizyczną, psychiczną, intelektualną lub w zakresie zmysłów co może, w oddziaływaniu z różnymi barierami, utrudniać im pełny i skuteczny udział w życiu społecznym, na zasadzie równości z innymi osobami.

Określenia pełnej skali występowania niepełnosprawności i związanych z tym niedogodności i problemów społecznych zarówno dla środowisk osób z niepełnosprawnościami jak ich rodzin jest bardzo trudne i skomplikowane. Zarówno w całym kraju jak i w powiecie śremskim osoby z niepełnosprawnościami to grupa bardzo zróżnicowana pod wieloma względami, m. in.: stopnia i rodzaju niepełnosprawności, wieku, wykształcenia, sytuacji na rynku pracy itp. Dlatego też czynności podejmowane przez instytucje, organizacje, stowarzyszenia w celu polepszenia ich funkcjonowania w społeczeństwie obejmują działania zarówno z zakresu rehabilitacji społecznej jak i rehabilitacji zawodowej.

Zdiagnozowanie skali występowania zjawiska niepełnosprawności w powiecie śremskim opiera się na informacjach pozyskanych z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Śremie oraz przeprowadzonego Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

Z danych statystycznych wynika iż w 2011 r. na 60.417 mieszkańców powiatu 7.309 to osoby z niepełnosprawnościami tylko biologicznie, tj. takie, które nie posiadały orzeczenia, ale miały (odczuwały) całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych stosownie do swojego wieku, natomiast 5.803 to osoby z niepełnosprawnościami prawnie, które posiadają odpowiednie, aktualne orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony. Z kolei informacje pozyskane z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Śremie są istotnym źródłem informacji o osobach, które ubiegają się o status osoby niepełnosprawnej, jednakże nie obrazują skali zjawiska niepełnosprawności w powiecie śremskim.

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Śremie to instytucja, która rozpatruje wnioski o:

- orzeczenie o niepełnosprawności dla osób, które nie ukończyły 16 roku życia,
- orzeczenie o stopniu niepełnosprawności dla osób, które ukończyły 16 rok życia,
- legitymację osób niepełnosprawnych,
- kartę parkingową osób niepełnosprawnych.

Zarówno legitymacje osób niepełnosprawnych jak i karty parkingowe wydawane są na podstawie uzyskanych przez osoby z niepełnosprawnością orzeczeń o niepełnosprawności lub orzeczeń o stopniu niepełnosprawności, które kwalifikują osoby z niepełnosprawnością do jednego z trzech stopni niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany, lekki.

Liczba wydanych orzeczeń w latach 2018-2020 r. przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Śremie przedstawiają szczegółowo poniższe tabele:

Tabela nr 1 – Liczba orzeczeń wydanych przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Śremie

Lp.	Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
1.	Orzeczenia o niepełnosprawności (do 16 roku życia)	141	139	166

2.	Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (po 16 roku życia)	1246	1209	1139
	w tym: orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności	390	404	335
	orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	577	546	554
	orzeczenia o lekkim stopniu niepełnosprawności	279	259	250

Tabela nr 2 – Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyny niepełnosprawności – osoby do 16 roku życia

Lp.	Symbol przyczyny niepełnosprawności	2018 r.	2019 r.	2020 r.
1.	01-U upośledzenie umysłowe	5	4	6
2.	02-P choroby psychiczne	30	28	34
3.	03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	7	10	7
4.	04-O choroby narządu wzroku	3	7	5
5.	05-R upośledzenie narządu ruchu	5	7	10
6.	06-E epilepsja	8	6	10
7.	07-S choroby układów oddechowego i krążenia	21	18	12
8.	08-T choroby układu pokarmowego	4	4	4
9.	09-M choroby układu moczowo-płciowego	8	10	7
10.	10-N choroby neurologiczne	6	12	10
11.	11-I	32	21	31

	inne w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego			
12.	12-C całościowe zaburzenia rozwojowe	12	12	30
	RAZEM	141	139	166

Tabela nr 3 – Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyny niepełnosprawności - osoby powyżej 16 roku życia

Lp.	Symbol przyczyny niepełnosprawności	2018 r.	2019 r.	2020 r.
1	01-U upośledzenie umysłowe	15	16	9
2	02-P choroby psychiczne	131	127	119
3	03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	41	24	33
4	04-O choroby narządu wzroku	36	24	30
5	05-R upośledzenie narządu ruchu	360	367	317
6	06-E epilepsja	8	16	19
7	07-S choroby układów oddechowego i krążenia	267	256	213
8	08-T choroby układu pokarmowego	62	58	54
9	09-M choroby układu moczowo-płciowego	57	61	72
10	10-N choroby neurologiczne	116	134	117
11	11-I inne w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego	153	135	155
12	12-C	0	1	1

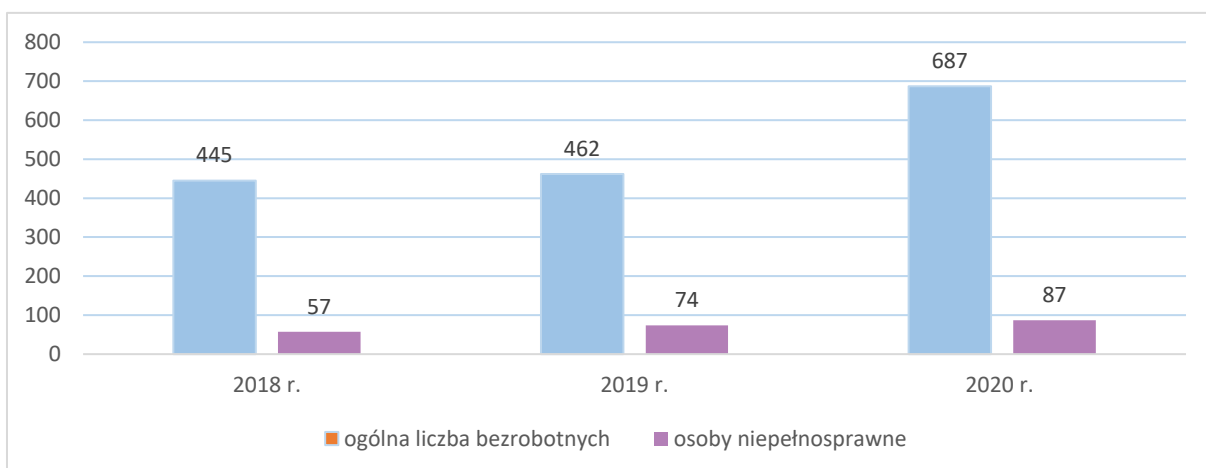
	całościowe zaburzenia rozwojowe			
	RAZEM	1246	1209	1139

Należy również wspomnieć, iż wśród osób z niepełnosprawnościami znajdują się osoby, które ze względu na posiadaną niepełnosprawność nie potrafią samodzielnie podjąć starań aby polepszyć swoją sytuację społeczną. Osoby te, chętne do podjęcia aktywności zawodowej często poszukują pomocy i korzystają z wsparcia Powiatowego Urzędu Pracy w Śremie. Szczegółową analizę bezrobotnych osób niepełnosprawnych pozostających w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Śremie w latach 2018-2020 przedstawiają poniższa tabela oraz wykres:

Tabela nr 4 – Liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych

Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Ogólna liczba osób niepełnosprawnych w tym:	57	74	87
Osoby zaliczone do znacznego stopnia niepełnosprawności	3	6	7
Osoby zaliczone do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności	21	25	27
Osoby zaliczone do lekkiego stopnia niepełnosprawności	33	43	53

Wykres nr 1 – Stosunek liczby bezrobotnych osób niepełnosprawnych do liczby bezrobotnych ogółem pozostających w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Śremie

Jak wynika z powyższych danych liczba bezrobotnych osób z niepełnosprawnościami w powiecie śremskim poszukujących zatrudnienia z roku na rok wzrasta, dlatego też ważna jest modyfikacja i zmiana metod pomocy osobom z niepełnosprawnościami w pojawieniu się na rynku pracy, a także promowanie i upowszechnianie informacji na temat korzyści płynących z podjęcia pracy przez osoby z niepełnosprawnościami.

4. WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI W POWIECIE ŚREMSKIM

SAMODZIELNE ŻYCIE

Realizacja zadań ustawowych z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych to podstawowe wsparcie osób z niepełnosprawnościami Powiatu Śremskiego. Zadania te w dużej mierze dofinansowane są ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, a ich realizatorem są jednostki organizacyjne powiatu: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Śremie – w zakresie rehabilitacji społecznej oraz Powiatowy Urząd Pracy w zakresie rehabilitacji zawodowej.

Rehabilitacja społeczna realizowana jest przede wszystkim przez:

- wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby z niepełnosprawnością;
- wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych;
- likwidację barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji;
- kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami z niepełnosprawnościami.

Niestety, mimo podejmowanych ww. działań, niepełnosprawność w dalszym ciągu jest czynnikiem wpływającym na osłabienie relacji społecznych, a więc izolację osób z niepełnosprawnościami.

Coroczny podział środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych otrzymanych zgodnie z algorytmem na realizację zadań na rzecz osób niepełnosprawnych otrzymuje pozytywną opinię Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych oraz przyjęty zostaje uchwałą Rady Powiatu w Śremie. Podział środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w latach 2018-2020 r. przedstawiony został w tabeli poniżej.

Tabela nr 5 Podział środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przekazanych powiatowi śremskiemu w latach 2018-2020

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych		
		2018 r.	2019 r.	2020 r.
REHABILITACJA ZAWODOWA				
1.	Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej	60 000,00	29 600,00	105 000,00
2.	Udzielenie osobom niepełnosprawnym jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej	25 000,00	23 991,00	25 000,00
3.	Finansowanie z Funduszu wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy określone w ustawie o promocji, w odniesieniu do osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu	0,00	11 018,00	0,00
REHABILITACJA SPOŁECZNA				
1.	Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	98 726,00	108 365,00	106 979,57
2.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	56 300,00	60 000,00	32 100,00
3.	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty	229 329,00	248 041,00	249 949 43

	ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów			
4.	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych	96 000,00	91 000,00	132 984,00
5.	Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej	497 880,00	542 880,00	717 360,00
	ŁĄCZNIE	1 063 235,00	1 114 895,00	1 369 373,00

Formą wsparcia skierowaną do osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin jest dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów **w turnusach rehabilitacyjnych**. W 2020 r. o dofinansowanie turnusu rehabilitacyjnego ubiegało się 286 osób, z tego 204 osób z niepełnosprawnościami oraz 82 opiekunów osób z niepełnosprawnościami. Dofinansowanie zostało przyznane dla 97 osób na łączną kwotę 102 596,00 zł.

Osoby z niepełnosprawnościami mogą również ubiegać się o dofinansowanie do **likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych**. W 2020 r. złożono 71 wniosków na łączną kwotę 656 811,00 zł. Wartość wypłaconego dofinansowania wynosiła 129 484,00 zł i dotyczyła 47 beneficjentów. Najczęstszą formą wsparcia w zakresie likwidacji barier było dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych.

Osoba z niepełnosprawnością może ponadto złożyć wniosek o **dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze**. W 2020 r. do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Śremie

wpłynęło 279 wniosków od osób indywidualnych na łączną kwotę 419 012,00 zł. Po rozpatrzeniu Centrum wypłaciło kwotę 249 798,00 zł na rzecz 239 osób.

Pomimo zwiększającej się ilości środków finansowych nie są one w stanie zaspokoić licznych potrzeb osób z niepełnosprawnościami zamieszkujących na terenie powiatu śremskiego, dlatego Powiat Śremski poszukuje dodatkowych środków finansowych i włącza się w realizację takich projektów i programów jak:

1. Pilotażowy Program „Aktywny samorząd” – realizowany przez Powiat Śremski od 2012 r., którego celem jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i dostępie do edukacji. W ramach Programu osoby z niepełnosprawnością mogą otrzymać dofinansowanie na zadania:

Moduł I:

- Obszar A – likwidacja bariery transportowej – to pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu i pomoc w uzyskaniu prawa jazdy.
- Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym – to pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach Programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania oraz pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu.
- Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się – to pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy oraz pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego.
- Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

2. „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi”, którego celem jest zapewnienie pomocy osobom niepełnosprawnym poszkodowanym na skutek działania żywiołu lub wystąpienia sytuacji kryzysowych spowodowanych chorobami zakaźnymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także objęcie wsparciem samorządów powiatowych i gminnych, które w wyniku sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi uruchomiły dodatkowe wsparcie dla osób niepełnosprawnych lub ich otoczenia.
3. „Program wyrównywania różnic między regionami III”, którego celem jest wyrównanie szans oraz zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do rehabilitacji zawodowej i społecznej ze szczególnym uwzględnieniem osób zamieszkujących regiony słabiej rozwinięte gospodarczo i społecznie.

PRACA

Dane z ostatnich lat świadczą o pozytywnym trendzie w zakresie aktywności ekonomicznej osób z potwierdzoną prawnie niepełnosprawnością, zwłaszcza tych w wieku produkcyjnym. Z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Śremie wynika, iż w 2020 r. 76 osób z niepełnosprawnością podjęło zatrudnienie w wyniku zastosowania usługi pośrednictwa pracy to jest o 7 osób więcej w porównaniu z rokiem 2019. Niestety, mimo optymistycznego trendu, poziom aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych pozostaje znacząco niższy w stosunku do osób sprawnych. Oznacza to, że obecne działania na rzecz aktywizowania osób z niepełnosprawnościami są niewystarczające.

Analizując strukturę bezrobotnych niepełnosprawnych w końcu grudnia 2020 roku należy zauważyć, iż najliczniejsze grupy wśród zarejestrowanych stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym (łącznie 73,6% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych niepełnosprawnych). Duży odsetek w analizowanym okresie wśród zarejestrowanych osób niepełnosprawnych stanowiły osoby pozostające bez pracy od 1 do 6 miesięcy. Odpowiednio odsetek tych bezrobotnych niepełnosprawnych w ogóle zarejestrowanych niepełnosprawnych stanowił: w 2018 roku – 52,6%, w 2019 roku – 59,5%, w 2020 roku – 39,1%. Wśród osób niepełnosprawnych figurujących w ewidencji Urzędu w końcu 2020 roku najwięcej posiadało orzeczenie o lekkim stopniu niepełnosprawności, w dalszej kolejności orzeczenie o stopniu

umiarkowanym i znacznym. Według stanu w końcu grudnia 2020 roku było to odpowiednio 61% (tj. 53 osoby), 31% (tj. 27 osób) oraz 8% (7 osób).

Powiatowy Urząd Pracy w Śremie realizował zadanie rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych. Zadanie to finansowano ze środków Funduszu Pracy (FP), Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) oraz w ramach realizowanych projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Łączny budżet środków PFRON na 2020 rok wyniósł 130.000,00 zł. W ramach tych środków zaktywizowano łącznie 4 osoby z niepełnosprawnościami organizując następujące formy:

- refundacja pracodawcy kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osoby z niepełnosprawnością – 2 umowy dotyczące zatrudnienia 3 osób,
- udzielenie środków finansowych na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej – 1 osoba.

Ponadto główne działania Urzędu polegały na umożliwieniu osobom z niepełnosprawnościami dostępu do korzystania z usług i instrumentów rynku pracy w ramach uczestnictwa w realizowanych programach aktywizacyjnych. W związku z powyższym w 2020 roku:

- udzielono 28 osobom z niepełnosprawnościami indywidualnych porad zawodowych, grupowym poradnictwem zawodowym objęto natomiast 2 osoby z niepełnosprawnościami,
- objęto 1 osobę z niepełnosprawnościami usługą grupowego szkolenia zawodowego pn. „Sprzedawca z obsługą urządzeń i komputera oraz egzaminem ECDL”,
- udzielono 1 osobie z niepełnosprawnościami dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej,
- stażami objęto 4 osoby z niepełnosprawnościami.

Na terenie powiatu śremskiego nie funkcjonują zakłady pracy chronionej oraz zakłady aktywności zawodowej.

Jedną z form wspierających proces rehabilitacji społeczno-zawodowej osób z niepełnosprawnościami są warsztaty terapii zajęciowej (WTZ).

Głównym celem warsztatów terapii zajęciowej, poza rehabilitacją społeczną, jest aktywizacja zawodowa w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia przez osoby z niepełnosprawnościami. Na terenie powiatu śremskiego funkcjonuje 1 warsztat terapii zajęciowej prowadzony przez Śremskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Trójka”, do którego na koniec 2020 r. uczęszczało 35 osób z niepełnosprawnościami. Żaden z uczestników Warsztatu nie podjął zatrudnienia.

EDUKACJA

Każde dziecko niepełnosprawne ma prawo do pobierania nauki we wszystkich typach szkół, biorąc pod uwagę dostosowanie treści, metod i organizacji nauczania do jego możliwości psychofizycznych. Kształcenie to może być prowadzone w formie nauki w szkołach ogólnodostępnych, szkołach lub oddziałach integracyjnych, szkołach lub oddziałach specjalnych oraz specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych i specjalnych ośrodkach wychowawczych. W 2020 r. na terenie powiatu śremskiego funkcjonowało 31 szkół różnego typu i rodzaju, w tym: 25 szkół podstawowych, 5 szkół ponadgimnazjalnych i 1 szkoła specjalna. Obecnie na terenie powiatu śremskiego funkcjonuje jedna szkoła podstawowa ogólnodostępna, która posiada oddział specjalny – 8 dzieci z niepełnosprawnościami, oraz zespół szkół specjalnych – 92 dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych do 24 roku życia z niepełnosprawnościami. W obu placówkach uczące się dzieci posiadają również orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego. Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego oraz nauczania indywidualnego wydawane są przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Śreміe.

Tabela nr 6 - Liczba wydanych orzeczeń przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Śreміe

Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Liczba orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	50	72	29
Liczba orzeczeń o potrzebie nauczania indywidualnego dzieci i	40	35	32

młodzieży ze względu na stan zdrowia			
Liczba dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju	25	24	23

Poziom wykształcenia osób z niepełnosprawnościami wpływa na ich aktywność zawodową. Im wyższy poziom wykształcenia, tym wyższy poziom aktywności zawodowej. W celu aktywizacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami należy zadbać aby zalecenia z orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego uczniów na każdym etapie edukacyjnym były realizowane w szkołach. Spójność działań mających na celu dostosowanie edukacyjne dla osób z niepełnosprawnościami usprawni zdobywanie wykształcenia i kwalifikacji zgodnych z ich możliwościami i potrzebami.

5. INSTYTUCJE I ORGANIZACJE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Na terenie powiatu śremskiego funkcjonuje wiele podmiotów działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Podmioty te wspierają osoby z niepełnosprawnościami nie tylko finansowo, ale również poprzez poradnictwo specjalistyczne, doradztwo, działalność informacyjną, edukacyjną, działalność dotyczącą pozyskiwanie środków na realizację celów i zadań, prowadzenie rehabilitacji fizycznej i psychicznej, współdziałanie z władzami, instytucjami i organizacjami, prowadzenie działalności charytatywnej itp.

Do podmiotów, które działają na rzecz osób z niepełnosprawnościami zaliczamy:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Śremie:

wykonuje zadania powiatu śremskiego z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych. Na rzecz osób z niepełnosprawnościami realizuje następujące zadania:

- 1) opracowuje i realizuje zgodnie ze strategią rozwoju województwa, powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:
 - a) rehabilitacji społecznej,
 - b) przestrzegania praw osób niepełnosprawnych,
- 2) podejmuje działania zmierzające do ograniczania skutków niepełnosprawności,
- 3) opracowuje i przedstawia plany zadań i informacje z prowadzonej działalności oraz udostępnia je na potrzeby samorządu województwa,
- 4) współpracuje z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami w zakresie rehabilitacji społecznej tych osób,
- 5) dofinansowuje:
 - a) uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
 - b) sport, kulturę, rekreację i turystykę osób niepełnosprawnych,
 - c) zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym,

- d) likwidację barier architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób z niepełnosprawnościami,
 - 6) dofinansowuje koszty tworzenia i działania Warsztatu Terapii Zajęciowej w Śremie,
 - 7) realizuje pilotażowy Program „Aktywny Samorząd”, w ramach którego udziela dofinansowania do:
 - a) likwidacji bariery transportowej (m.in. pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, pomoc w uzyskaniu prawa jazdy)
 - b) likwidacji barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym (m. in. pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania),
 - c) likwidacji barier w poruszaniu się (m. in. pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości),
 - d) pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dziecka przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką),
 - e) pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym dla osób pobierających naukę w: w szkole policealnej, w kolegium, w szkole wyższej, a także osób, które przewód doktorski otworzyły poza studiami doktoranckimi.
2. Powiatowy Urząd Pracy w Śremie - realizuje zadania powiatu wynikające z ustawy o samorządzie powiatowym w zakresie przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy, w szczególności zadania wynikające z następujących ustaw: ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

3. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Śremie – zajmuje się orzekaniem o stopniu niepełnosprawności osób powyżej 16 roku życia, orzekaniem o niepełnosprawności osób poniżej 16 roku życia, oraz wydawaniem legitymacji i kart parkingowych osobom niepełnosprawnym. W orzeczeniu powiatowego zespołu ustala się niepełnosprawność albo stopień niepełnosprawności, symbole przyczyn niepełnosprawności oraz wskazania dotyczące w szczególności: odpowiedniego zatrudnienia uwzględniającego psychofizyczne możliwości danej osoby; szkolenia, w tym specjalistycznego; zatrudnienia w zakładzie aktywności zawodowej; uczestnictwa w terapii zajęciowej; konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, ułatwiające funkcjonowanie danej osoby; korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji (korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki); konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji; konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji; spełniania przez osobę niepełnosprawną przesłanek określonych w art. 8 ust. 3a pkt 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 450 z późn. zm.).
4. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Śremie - celem działalności Poradni jest udzielanie dzieciom, od momentu urodzenia i młodzieży pomocy psychologiczno – pedagogicznej oraz pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, a także udzielanie rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej związanej z wychowywaniem i kształceniem dzieci i młodzieży oraz wspomaganie przedszkoli, szkół i placówek w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczy. Poradnia posiada uprawnienia do wydawania orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego oraz orzeczeń o potrzebie indywidualnego nauczania dla dzieci i młodzieży.
5. Ośrodki pomocy społecznej – zadania określone zostały w ustawie o pomocy społecznej, natomiast ich celem jest świadczenie pomocy społecznej osobom i rodzinom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej, a nie są w stanie pokonać jej wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. W ramach pomocy osobom z niepełnosprawnościami ośrodki pomocy społecznej

dysponują licznymi instrumentami wyrównującymi szanse osób z niepełnosprawnościami oraz wspomagającymi zaspokojenie potrzeb tych osób i ich opiekunów poprzez system wsparcia finansowego (zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne), świadczenia usług opieki wytchnieniowej rodzinie i opiekunom osób z niepełnosprawnościami oraz korzystanie z usług asystenta osoby z niepełnosprawnościami.

6. Domy pomocy społecznej – są samodzielnymi jednostkami organizacyjnymi Powiatu Śremskiego. W powiecie śremskim mieszczą się we wsi Psarskie – dla 120 osób dorosłych oraz w Śremie - dla 86 osób dorosłych przewlekle somatycznie chorych, które wymagają całodobowej opieki i wsparcia. Domy zapewniają swoim mieszkańcom pomoc w zaspokojeniu potrzeb bytowych, zdrowotnych, religijnych, społecznych, przy uwzględnieniu indywidualnych preferencji mieszkańców oraz stanu ich fizycznej i psychicznej sprawności. Mieszkańcy mają w nich do dyspozycji pokoje jednoosobowe, dwuosobowe, trzyosobowe oraz czteroosobowe. Atutem Domu Pomocy Społecznej w Psarskiem jest malownicze otoczenie parku, cisza i spokój, natomiast Domu Pomocy Społecznej w Śremie niewielka odległość od centrum miasta.
7. Środowiskowy Dom Samopomocy w Śremie – jest gminną jednostką samorządową pomocy społecznej. Jest ośrodkiem wsparcia dziennego przeznaczonym dla dorosłych osób niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym, często z niepełnosprawnością sprzężoną oraz osób z chorobą psychiczną i zaburzeniami psychotycznymi. Typ Domu A, B, C.
8. Warsztat Terapii Zajęciowej w Śremie – jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówką stwarzającą osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Celem warsztatu jest aktywne wspomaganie procesu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, oraz pozyskanie lub przywracanie umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Realizacji tych celów służy stosowanie technik terapii zajęciowej zmierzających do usamodzielnienia uczestników, poprzez wyposażenie ich w umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, a także rozwijania psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych

umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

9. Zakład Opiekuńczo-Lecznicy w Śremie – jest zakładem opieki długoterminowej o profilu psychiatrycznym, działającym w formie samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej. Do placówki kierowane są osoby dorosłe ze schorzeniami układu nerwowego i psychicznego, których stan zdrowia nie wymaga leczenia szpitalnego, lecz uzasadnia potrzebę całodobowej opieki medycznej. Misją Zakładu jest świadczenie usług medycznych zarówno stacjonarnych jak i dziennych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, a przede wszystkim pomaganie człowiekowi przewlekle choremu psychicznie w osiągnięciu i utrzymaniu niezależności.
10. Śremskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Trójka” w Śremie - prowadzi działalność rehabilitacyjną, terapeutyczną, leczniczą, kulturalną, integracyjną i rekreacyjną dla osób niepełnosprawnych, zajmuje się promocją i organizacją wolontariatu, tworzeniem, promocją i realizacją programów mających na celu pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej (w tym osób niepełnosprawnych). Ponadto współpracuje z jednostkami samorządu terytorialnego, organizacjami pozarządowymi, placówkami edukacyjnymi.
11. Fundacja na Rzecz Rewaloryzacji Miasta Śrem – głównym celem jest organizowanie i niesienie pomocy w ramach działalności pożytku publicznego tj. pomoc społeczna, wspieranie rodzin i systemu pieczy zastępczej, działalność na rzecz osób niepełnosprawnych, seniorów, dzieci i młodzieży, działalność na rzecz integracji, promocja i organizacja wolontariatu, działalność charytatywna, poradnictwo i współpraca z organizacjami pozarządowymi i instytucjami samorządowymi.
12. Śremskie Stowarzyszenia Jasny Horyzont – do podstawowych celów należy pomoc osobom niepełnosprawnym z dysfunkcjami na każdym etapie życia oraz wspieranie ich rodzin i kształtowaniu pozytywnych postaw społecznych, pomoc medyczna, terapeutyczna i prawna, przygotowanie do aktywizacji zawodowej, rehabilitacja, terapia i edukacja osób z niepełnosprawnościami, integracja tych osób, współpraca z organizacjami pozarządowymi i jednostkami samorządu terytorialnego a także działalność na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
13. Towarzystwo Pomocy Potrzebującym im. Św. Brata Alberta „Nadzieja” w Śremie - celem jest m. in. edukacja pozaszkolna, opieka zdrowotna, pomoc

społeczna, działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna, przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym skierowana dla dzieci i młodzieży (w tym z niepełnosprawnościami), osób chorych i w podeszłym wieku.

14. Fundacja na Rzecz Wspierania Społeczności Lokalnej – celem jest działalność publiczna na rzecz poprawy warunków życia społeczności lokalnej oraz jej rozwoju w tym osób niepełnosprawnych, cudzoziemców, seniorów, emerytów i rencistów, rodzin, dzieci. Swoje cele urzeczywistnia poprzez udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej, działalności charytatywnej, ochrony i promocji zdrowia, turystyki i krajoznawstwa, działalności na rzecz integracji, promocji i organizacji wolontariatu.
15. Stowarzyszenie „HOLIS” – prowadzi działania profilaktyczne, przeciwdziałania bezrobociu, prowadzi doradztwo zawodowe, udziela pomocy psychologicznej, pedagogicznej a także pomoc osobom z niepełnosprawnościami w zakresie rehabilitacji.
16. Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Wiara i Światło” – celem jest wsparcie osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin w realizacji ich celów życiowych, ułatwianie nawiązywania kontaktów z różnymi grupami społecznymi, prowadzenie działalności terapeutycznej, rehabilitację społeczną oraz współpracę z rodzinami osób z niepełnosprawnościami.
17. Wielkopolski Związek Inwalidów Narządu Ruchu Koło w Śremie – prowadzi działalność na rzecz osób z niepełnosprawnościami, na rzecz ochrony i promocji zdrowia, rodzin, upowszechniania i ochrony praw dziecka, integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, działalność charytatywną, działalność na rzecz promocji i organizacji wolontariatu, przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym oraz wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu.
18. Towarzystwo Śremskich Amazonek – celem Towarzystwa jest poszukiwanie form i metod rehabilitacji fizycznej i psychicznej na rzecz osób z rakiem piersi, organizowanie pomocy w zakresie profilaktyki i terapii, edukacja prozdrowotna, prowadzenie poradnictwa oraz pomoc finansowa w przypadkach losowych dla osób dotkniętych rakiem piersi.
19. Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Koło w Śremie – prowadzi nieodpłatną i odpłatną działalność na rzecz poprawy sytuacji prawnej, ekonomicznej i zdrowotnej osób chorych na cukrzycę.

20. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Rejonowy – ma na celu poprawę warunków socjalno-bytowych oraz uczestniczenia w życiu społecznym poprzez współdziałanie z organami władzy i administracji publicznej, samorządowej oraz innymi organizacjami i instytucjami. Ponadto integruje i aktywizuje emerytów, rencistów i inwalidów poprzez organizowanie różnych form życia kulturalnego, artystycznego, sportowego i turystycznego.
21. Stowarzyszenie Klub Abstynentów „Promyk” – prowadzi działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, działalność na rzecz osób niepełnosprawnych i osób w wieku emerytalnym, działalność w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr i dziedzictwa narodowego. Ponadto Stowarzyszenie zajmuje się przeciwdziałaniem uzależnieniom i patologiom społecznym.

6. CELE POWIATOWEGO PROGRAMU DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Głównym celem Programu jest przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób z niepełnosprawnościami oraz poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnościami poprzez zapewnienie im warunków do samodzielnego, pełnego i czynnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym, a także kształtowanie wobec nich pozytywnych postaw społecznych. Dlatego też działania zmierzające do realizacji powyższych celów będą dążyły do zapewnienia przez podmioty działające na rzecz osób niepełnosprawnych takich usług, które pozwolą na rozwiązanie problemów osób z niepełnosprawnościami i zaspokojeniu ich potrzeb.

Lp.	Cel	Działanie	Wskaźnik	Realizatorzy
Cel I – Wsparcie osób niepełnosprawnych w drodze do samodzielnego i niezależnego życia				
1.	Umożliwianie osobom z niepełnosprawnościami sprawnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania	1) Likwidacja barier w budynkach jednorodzinnych i wielorodzinnych związanych z indywidualnymi potrzebami osób z niepełnosprawnościami.	– liczba zlikwidowanych barier	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, domy pomocy społecznej, gminy powiatu śremskiego, ośrodki pomocy społecznej
		2) Zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych.	– liczba osób, którym zapewniono wsparcie	
		3) likwidacja barier technicznych oraz w komunikowaniu się w związku z indywidualnymi potrzebami osób z niepełnosprawnościami	– liczba zlikwidowanych barier	
		4) Zapewnienie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania	– liczba osób, którym zapewniono usługi opiekuńcze	
2.	Stwarzanie warunków do pełnego uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym i kulturalnym.	1) Inspirowanie/współorganizowanie/wspieranie imprez otwartych, plenerowych adresowanych do szerokiego grona odbiorców	– liczba zorganizowanych imprez	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Wydział Oświaty, Kultury, Sportu i Promocji Starostwa Powiatowego w Śremie, domy pomocy społecznej, ośrodki pomocy społecznej, gminy powiatu śremskiego, ośrodki kultury, biblioteki, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe,
		2) Wykorzystanie potencjału i bazy placówek publicznych, w tym: ośrodków kultury, bibliotek, do organizacji zajęć o charakterze kulturalnym, artystycznym i ogólnorozwojowym.	– liczba udostępnionych pomieszczeń	
		3) Tworzenie warunków do autokreacji i samorealizacji osób z niepełnosprawnościami w sferze kultury (wspieranie różnych form twórczości i ruchu artystycznego osób z niepełnosprawnościami)	– liczba wspartych form twórczości – liczba zorganizowanych konkursów o tematyce artystycznej	

				WTZ, ŚDS, lokalne media
3.	Pobudzenie aktywności osób z niepełnosprawnościami poprzez sport, kulturę, turystykę, rehabilitację	1) Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób z niepełnosprawnościami	– liczba przyznanych dofinansowań	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Wydział Oświaty, Kultury, Sportu i Promocji Starostwa Powiatowego w Śremie, domy pomocy społecznej, gminy powiatu śremskiego, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe, WTZ, ŚDS, lokalne media
		2) Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych dla osób z niepełnosprawnościami	– liczba zorganizowanych imprez	
		3) Zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami i ich opiekunom udziału w turnusach rehabilitacyjnych.	– liczba osób, którym zapewniono wsparcie	
		4) Wspieranie organizacji pozarządowych (klubów i organizacji sportowych) propagujących sport osób z niepełnosprawnościami	– liczba wspartych organizacji	
		5) Wspieranie inwestycji w zakresie budowy integracyjnych placów zabaw i lobbowanie na rzecz dostosowania już funkcjonującej infrastruktury do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami	– liczba wspartych inicjatyw	
4.	Wspieranie działań promujących zdrowy styl życia	1) Wspieranie programów służących utrzymaniu kondycji psychofizycznej wzmacniającej efekty rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami	– liczba wspartych programów	Placówki ochrony zdrowia, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, domy pomocy społecznej, lokalne media, organizacje pozarządowe, kluby sportowe, Śremski Sport
		2) Wspieranie inicjatyw służących tworzeniu zróżnicowanej oferty sportowo-rekreacyjnej i turystycznej dla osób z niepełnosprawnościami	– liczba wspartych inicjatyw	
Cel II – UDZIAŁ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W ŻYCIU SPOŁECZNYM				
1.	Zapewnienie dostępności osobom ze	1) Likwidacja barier w budynkach użyteczności publicznej (urzędach, placówkach edukacyjnych, instytucjach pomocy społecznej itp).	– liczba zlikwidowanych barier	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Wydział

szczególnymi potrzebami				Architektury i Budownictwa Starostwa Powiatowego w Śremie, domy pomocy społecznej, gminy powiatu śremskiego, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe, WTZ, ŚDS, placówki ochrony zdrowia
	2) Likwidacja barier transportowych poprzez zakup środków transportu dostosowanych do przewozu osób z niepełnosprawnościami dla jednostek organizacyjnych z terenu powiatu śremskiego,	–	liczba zlikwidowanych barier	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Śremie, domy pomocy społecznej, WTZ, ŚDS, Wydział Organizacyjny i Inwestycji Starostwa Powiatowego w Śremie, placówki oświatowe, gminy powiatu śremskiego
	3) Inicjowanie działań służących zapewnieniu dostępności cyfrowej wszystkich stron internetowych (zgodnie z WCAG 2.0 albo 2.1.), aplikacji mobilnych, dokumentów tekstowych funkcjonujących w ramach instytucji powiatowych	–	liczba dostosowanych stron	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Śremie, Domy pomocy społecznej, WTZ, Wydział Organizacyjny i Inwestycji Starostwa

				Powiatowego w Śremie, Wydział Oświaty, Kultury, Sportu i Promocji Powiatu Śremskiego, placówki oświatowe,
		4) Przeprowadzanie lub zlecenie audytów dostępności powiatowych instytucji	– liczba przeprowadzonych/ zleconych audytów	Wydział Organizacyjny i Inwestycji Starostwa Powiatowego w Śremie,
		5) Usprawnienie osobom z niepełnosprawnościami oraz podmiotom działającym na ich rzecz procesu aplikowania o środki PFRON będące w dyspozycji powiatu śremskiego	– liczba złożonych wniosków w systemie SOW	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Śremie
2.	Upowszechnienie informacji o prawach, uprawnieniach osób z niepełnosprawnością i dostępnych formach pomocy	1) Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych	– liczba artykułów w prasie, na stronie internetowej, – liczba spotkań informacyjnych, edukacyjnych – liczba wydanych informatorów	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Wydział Oświaty, Kultury, Sportu i Promocji Starostwa Powiatowego w Śremie, domy pomocy społecznej, gminy powiatu śremskiego, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe,
		2) Prowadzenie warsztatów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży na rzecz przełamania stereotypów dotyczących niepełnosprawności.	– liczba przeprowadzonych warsztatów	
		3) Organizowanie lub współorganizowanie imprez integracyjnych wspierających kształtowanie właściwych postaw wobec osób z niepełnosprawnościami.	– liczba zorganizowanych lub współorganizowanych imprez	

		4) Zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami wsparcia w postaci bezpłatnego poradnictwa prawnego.	– liczba punktów, w których udzielana jest bezpłatna pomoc prawna	WTZ, ŚDS, lokalne media
		5) Organizacja konferencji dla mieszkańców powiatu śremskiego dotyczących niepełnosprawności i jej etiologii, problemów osób z niepełnosprawnościami	– liczba zorganizowanych konferencji	
3.	Rehabilitacja społeczna	1) Dofinansowanie warsztatów terapii zajęciowej	– liczba wspartych warsztatów	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Śremie, Wydział Organizacyjny i Inwestycji Starostwa Powiatowego w Śremie, ośrodki pomocy społecznej
		2) Kontynuacja realizacji pilotażowego programu „Aktywny samorząd”	– liczba osób, którym zapewniono wsparcie	
		3) Umożliwienie osobom z niepełnosprawnościami Skorzystanie z usług Asystenta Osobistego Osoby Niepełnosprawnej	– liczba osób, które skorzystały z usługi asystenta	
4.	Wsparcie osób z niepełnosprawnościami w dostępie do wszelkich form i szczebli edukacji	1) Podnoszenie standardów lokalowych placówek edukacyjnych wspierających dzieci i młodzież z niepełnosprawnością (w tym wsparcie Zespołu Szkół Specjalnych im. Marii Grzegorzewskiej w Śremie)	– liczba placówek, którym udzielono wsparcia	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Wydział Architektury i Budownictwa Starostwa Powiatowego w Śremie, gminy powiatu śremskiego, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe, Poradnia
		2) Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób z niepełnosprawnościami poprzez dofinansowanie kosztów uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym	– liczba osób, którym zapewniono wsparcie	
		3) Finansowanie i organizacja szkoleń, konferencji, spotkań edukacyjnych mających pomóc osobom z niepełnosprawnościami w codziennym funkcjonowaniu	– liczba zorganizowanych szkoleń, konferencji, spotkań edukacyjnych	
		4) Organizowanie szkoleń dla kadry pedagogicznej dotyczących problematyki niepełnosprawności	– liczba zorganizowanych szkoleń	

		5) Zwiększenie liczby klubów wolontarystycznych aktywizujących młodzież w udzielaniu wsparcia rówieśnikom z niepełnosprawnościami	– liczba powstałych klubów – liczba wolontariuszy	Psychologiczno-Pedagogiczna
Cel III – Zwiększenie aktywizacji zawodowej oraz promocja zatrudnienia osób niepełnosprawnych				
1.	Aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnością	Wspieranie zatrudnienia osób z niepełnosprawnością poprzez organizację m.in. szkoleń, staży, kursów zawodowych, prac interwencyjnych	– liczba zorganizowanych szkoleń, kursów, staży, prac interwencyjnych	Powiatowy Urząd Pracy
		Pomoc w podejmowaniu działalności gospodarczej poprzez udzielanie wsparcia finansowego	– liczba udzielonych dotacji/wsparcia finansowego	
		Promocja zatrudnienia osób z niepełnosprawnością	– liczba artykułów/informacji	
		Tworzenie możliwości podnoszenia aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnością poprzez udział w projektach i programach	– liczba zrealizowanych projektów/programów	
2.	Wspieranie działań promujących zatrudnienie osób z niepełnosprawnością	Zapewnienie dostępności informacji o usługach Powiatowego Urzędu Pracy	– liczba plakatów/ulotek/informacji	Powiatowy Urząd Pracy
		Informowanie o korzyściach wynikających z zatrudniania osób z niepełnosprawnością	– liczba podjętych inicjatyw/zorganizowanych spotkań	
		Edukacja osób z niepełnosprawnością w zakresie poruszania się po rynku pracy	– liczba zorganizowanych spotkań/udzielonych porad	
		Wspieranie pracodawców zatrudniających osoby z niepełnosprawnością	– liczba pracodawców, którzy otrzymali wsparcie/liczba utworzonych stanowisk pracy	

Cel IV– Rozwój usług środowiskowych				
1.	Wsparcie systemu instytucji środowiskowych	1) Rozszerzenie oferty terapii zajęciowej w WTZ w Śremie	– liczba pracowni WTZ – liczba uczestników WTZ	Warsztat Terapii Zajęciowej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Śremie, Wydział Organizacyjny i Inwestycji Starostwa Powiatowego w Śremie
		2) Nawiązanie współpracy, wymiana doświadczeń WTZ w Śremie z WTZ z terenu innych powiatów	– liczba zorganizowanych spotkań	Warsztat Terapii Zajęciowej
		3) Inicjowanie działań służących tworzeniu środowiskowych domów samopomocy typu D specjalnie przeznaczonych dla osób z autyzmem lub niepełnosprawnościami sprzężonymi	– liczba zorganizowanych spotkań	Starostwo Powiatowe w Śremie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Śremie, Środowiskowy Dom Samopomocy w Śremie, organizacje pozarządowe
2.	Rozwój usługi poradnictwa specjalistycznego	1) Aktualizacja bazy danych o placówkach świadczących usługi w zakresie poradnictwa specjalistycznego	– liczba zaktualizowanych baz danych	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Śremie
		2) Organizowanie usług poradnictwa prawnego, psychologicznego i rodzinnego dla osób z niepełnosprawnością, opiekunów osób niesamodzielnych oraz osób z otoczenia osób z niepełnosprawnością	– liczba punktów poradnictwa specjalistycznego	Starostwo Powiatowe w Śremie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Śremie, Ośrodki Pomocy Społecznej

				z terenu powiatu śremskiego, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Śremie, organizacje pozarządowe
3.	Integracja działań podmiotów wspierających osoby z niepełnosprawnością	1) Kontynuacja współpracy jednostek samorządu terytorialnego oraz instytucji wsparcia osób z niepełnosprawnościami z Powiatową Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych poprzez konsultowanie i wypracowywanie wspólnych stanowisk.	– liczba spotkań/konsultacji	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Śremie, Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych
		2) Promowanie wymiany dobrych praktyk w zakresie aktywizacji społeczno-zawodowej osób z niepełnosprawnościami	– liczba artykułów w prasie, – liczba informacji na facebooku oraz stronie internetowej	Powiatowe centrum Pomocy Rodzinie w Śremie, Powiatowy Urząd Pracy w Śremie, Domy pomocy społecznej, WTZ, Ośrodki pomocy społecznej, organizacje pozarządowe
4.	Promowanie działalności organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami	1) Prezentowanie działalności organizacji pozarządowych podczas konferencji, imprez, spotkań merytorycznych	– liczba konferencji, imprez, spotkań merytorycznych podczas których prezentowane są dokonania organizacji	Starostwo Powiatowe w Śremie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Śremie, Ośrodki pomocy społecznej, WTZ, organizacje pozarządowe
		2) Obejmowanie patronatem Starosty Śremskiego okolicznościowych uroczystości, a także udział	– liczba uroczystości objętych patronatem Starosty Śremskiego	Wydział Oświaty, Kultury, Sportu i Promocji

		przedstawicieli Samorządu Powiatu w imprezach osób z niepełnosprawnościami		Starostwa Powiatowego w Śremie
		3) Promowanie wspólnie realizowanych przedsięwzięć w mediach w celu kształtowania pozytywnego i wolnego od stereotypów wizerunku osoby z niepełnosprawnościami.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba artykułów, – liczba wystąpień telewizyjnych 	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Śremie, WTZ, Domy pomocy społecznej, Ośrodki pomocy społecznej, ŚDS, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe